Will Kranendonk

AEON

Uitgeverij Van Oorschot
Amsterdam

Aeon.indd 3 24-2-2026 10:40:28

Aeon.indd 4 24-2-2026 10:40:28

Voor Jesse

‘In dit land waar de stenen eeuwenoud zijn en veel verhalen worden verteld, maar zelden worden opgeschreven, zijn het de rivieren, of ze nu woelig of kalm zijn, die de dagen van ons leven sturen. Er zijn vele koningen gekomen en gegaan, en God weet dat de meesten van hen meedogenloos waren, maar hier in Mesopotamië is water de enige ware heerser, liefje, vergeet dat nooit.’

Er stromen rivieren door de lucht, Elif Shafak

‘Uit dit narratief zullen krijtcontouren ontstaan. Het is het lichaam van een vrouw.’

Heldinnen, Kate Zambreno

Aeon.indd 8 24-2-2026 10:40:28

Alice

Winter 1991

Ik vind de koffer op een dinsdagochtend in de berm als ik onderweg naar mijn werk ben, ik knijp de remmen van mijn fiets zo hard in dat mijn achterband over het rode asfalt stuitert, de gouden rits glinstert in het ochtendlicht, ik wrijf in mijn ogen, voel dat er nog kleine korreltjes slaap in de hoeken plakken.

Lichtbruin leer, een verstevigd handvat, ik draai mijn gezicht naar de wind, aanlandig, zwevende stukjes zee door de lucht, ik steek mijn tong naar buiten, het is vroeg in de ochtend, mijn vader is al vooruit gefietst, hij zei: 'Ik kan niet blijven wachten op jullie', waarmee hij waarschijnlijk mijn moeder, mijn zus en mij bedoelde, maar misschien wel alle vrouwen ter wereld, zulke dingen zegt hij wel vaker.

Ik kijk naar mijn vaders rug, die uit het zicht verdwijnt, denk aan de kleur van zijn huid in de zomer, hoe bruin hij wordt, ook al zit hij nooit in het directe zonlicht, mijn moeder, zusje en ik worden niet bruin, mijn vader wijst de laatste jaren lachend naar de donkere puntjes op onze onderbenen.

De koffer staat fier overeind, alsof hij iemand iets bewijzen moet, al weet ik niet wat, behalve het van A naar B brengen van specifieke spullen, zoals kleding, toiletartikelen, boeken.

Door de koffer word ik terug de tijd in geslingerd, moet ik denken aan de vrouwen die ik in dezelfde berm heb

Aeon.indd 11 24-2-2026 10:40:28

zien staan op zomerse dagen dat we terugkwamen van het strand, op de heenweg hadden de bakken bij de supermarkt nog uitgepuild van zwemnoodles, schepnetjes, op de terugweg hadden de kinderen, net als mijn zus en ik, een emmertje met kokkels en krabbetjes aan hun stuur hangen, de zon scheen met haar onverbiddelijke hitte op onze hoofden, de scheiding van onze haren een felrode streep, onze schouders verbrand, mijn moeder vergat ons altijd in te smeren, waar ze dan later op de avond ruzie over kreeg met mijn vader, ze hadden zo vaak ruzie, nog steeds, waar hadden en hebben ze dan toch zo veel ruzie over, vraag ik me af terwijl ik probeer te bedenken wat ik met de koffer zal doen, er schieten me geen specifieke onderwerpen te binnen.

Mijn zusje sloop toen we klein waren tijdens ruzies altijd de trap af terwijl ik op de overloop wachtte, zij is altijd moediger geweest dan ik, ze keek door het glas-in-loodraam naar onze ouders, kwam na een paar minuten terug naar boven om te vertellen hoe erg het was, of er iets kapot was gegaan, of mijn moeder een blauw oog had, of ze aan het huilen was, als het erg was gingen we samen in mijn bed liggen, als het meeviel klom ze het gammele trapje van de hoogslaper op, ze vertelde me hoe dan ook een verhaal, altijd over een hond, voor mij voegde ze er ook een paard aan toe, ik wilde in die tijd niets liever dan op paardrijden, maar dat mocht niet van mijn vader, we durfden pas te gaan slapen als we een hele tijd geen geschreeuw meer hadden gehoord.

De vrouwen stonden in de berm langs het fietspad met een koffer in hun ene hand, op hun andere arm een jong kind, het moeten twee of drie verschillende vrouwen geweest zijn, al kan ik me hun gezichten niet herinneren, ik hoor alleen nog hun gehuil, dat precies op elkaar leek, alsof

Aeon.indd 12 24-2-2026 10:40:28

hun snikken uit een en hetzelfde lichaam kwamen, dezelfde borstkas die te snel rees en daalde, één vrouw werd van de bagagedrager van een man geduwd, de man schreeuwde iets naar haar in een taal die ik niet kende, ploegde op zijn barrel voort, weg van het lawaai, ik wilde stoppen, haar helpen, maar mijn moeder zei dat ik door moest fietsen: 'We kunnen toch niets voor haar doen.'

Een andere vrouw stond daar maar, misschien was ze komen lopen vanaf zee, met schurend zand in haar schoenen, misschien was er nog een vrouw, maar dat weet ik niet zeker meer, mijn vader was niet mee de dagen dat we hen zagen, hij ging nooit mee met uitstapjes, en nu nog steeds niet, overigens, hij duwde mijn moeder weleens uit de auto terwijl we reden, vertraagde wel even zijn snelheid, maar niet eens zoveel, schreeuwde naar haar: 'Ga maar bij de koeien wonen.'

Ik denk aan de bermvrouwen, hun tranen en verwrongen gezichten en stap van mijn fiets af, er komt een man langs me met een aktetas in zijn linkerhand, ik schrik, hij tuurt naar me, zijn lange wollen jas wappert, ik keer me van hem af, kijk naar de koffer, maar blijf zijn ogen voor me zien, ook al is hij allang voorbij, knipper de starende gaten van mijn netvlies, zijn lichaam lijkt van achter precies op dat van mijn vader: lang, dun, recht, ik voel mijn vaders hand om mijn arm, zie de huid die tussen zijn vingers langzaam rood wordt.

Rondom de koffer groeit frietzakbekermos, dat heldergroen is, licht lijkt te geven, de kelkjes van het mos lijken inderdaad op kleine frietzakjes, ik schuif de koffer aan de kant om te zien wat er nog meer groeit, gaffeltand- en rendiermos, ik aai de gaffeltand, die zo zacht aanvoelt dat ik er rustig van word, ik kijk op, een blauwe Japanse den kronkelt

Aeon.indd 13 24-2-2026 10:40:28

boven me, tussen de mossen liggen lange naalden en dennenappeltjes, op mijn horloge zie ik dat het vijf voor acht is, de mist lijkt dikker te worden, als een suikerspin die door de ochtend over de duinweg heen is gelegd, het gras is nat, en ik pak het hengsel beet, het voelt goed in mijn hand, mijn vingers passen er precies omheen, ik sleep het ding onder een duindoornstruik, kijk om me heen op zoek naar een teken van de eigenaar, maar er is niemand hier behalve ik.

De dag gaat voorbij als iedere andere dag, de torens spuwen hun rook, de mensen drinken koffie, eten een klef wit bolletje kroket met mosterd in de bedrijfskantine, aan het einde van de middag komt mijn vader aangelopen, op zijn lichtblauwe overhemd zit een gele, vettige vlek.

'We gaan,' zegt hij.

'Ik ben nog niet klaar, ik kom over een halfuurtje naar huis.'

'Ik wacht wel.'

'Nee, ga maar vast.' En ik glimlach naar hem, hij knikt, loopt de kamer uit, door het glas zie ik hem naar zijn bureau wandelen om zijn aktetas te pakken.

Zodra iedereen weg is loop ik langs de lege tafels en de eindeloze rijen archiefkasten naar het raam, de staalfabriek puft en zucht, honderden buizen tikken als een verwarming die ontlucht moet worden, de torens braken een eindeloze stroom warmte in de vorm van witte wolken, ik stroop mijn jurk op en trek de bovenkant van mijn panty tot over mijn navel, beweeg mijn heupen heen en weer zodat die niet meer afzakt en trek dan mijn kleding weer recht.

Mijn vader vertelde me de dag van mijn laatste eindexamen dat ik hier ging werken, ik kwam vermoeid thuis, had last van mijn schouders van het vele studeren en de ver-

Aeon.indd 14 24-2-2026 10:40:28

schillende vragen leken zich nog steeds voor mijn ogen te bevinden, de zwarte letters dansten in de lucht.

'Ga zitten, Alice,' zei hij, ik ging op de bank zitten en draaide met mijn hoofd van links naar rechts om de spanningen weg te krijgen, ik had me voor een studie Wijsbegeerte ingeschreven aan de Universiteit van Amsterdam, maar ik wist dat ik aan wensdenken deed door koppig vol te houden dat ik zou gaan studeren, uit huis zou gaan, mijn vader ging in zijn stoel zitten, een zwart gevaarte waar wij onder geen beding gebruik van mochten maken, mijn moeder heeft geen eigen stoel.

'Ik heb een baan voor je gevonden bij de Hoogovens. Je wordt maandag ingewerkt als administratief medewerkster.' Ik keek naar mijn handen, letters liepen over mijn huid.

'Het is beter zo, meisje,' zei hij, 'je bent minder slim dan je denkt, Alice. Je bent een gevoelige, jonge vrouw, dromerig, en daar is niets mis mee, wij lijken op elkaar.'

Ik liep van hem weg, liet hem achter in de fauteuil, niet omkijken, sprak ik mezelf toe, ik wilde hem niet zien zitten; zijn benen over elkaar geslagen, zijn handen over zijn knie gevouwen, eenmaal boven keek ik mijn zusjes kamer in, Roos lag op bed een tijdschrift te lezen, ze bewoog haar onderbenen op en neer.

De bermvrouwen hebben zich vandaag afgemeten in mijn hoofd opgehouden, hun gehuil weerklonk in mijn schedel, galmend, hun lawaai hield me van het werk af, ik wilde hun zeggen dat ze op moesten houden met zielig doen, met het slachtoffer spelen, hun levens waren zo zwaar niet, ze stelden zich aan, of in ieder geval een beetje, ze konden toch naar een Blijf-van-mijn-lijfhuis gaan, zouden daar gespecialiseerde hulp krijgen, hun kinderen nieuwe kleren, ondertussen draaf ik de trap af, wetende dat ik zo

Aeon.indd 15 24-2-2026 10:40:28

niet moet denken, ik weet hoe grimmig het in zo'n huis is, de krakende stapelbedden en huilende kinderen, ik herinner me mijn moeder die met uitpuilende ogen en een vieze trui mijn zusje probeerde te kalmeren, mijn moeder ging na een paar dagen terug naar huis, 'het was een misverstand', zei ze, en of ze daarmee onze komst, de relatie met mijn vader of deze specifieke ruzie bedoelde wist ik niet, de medewerkster voor haar knikte langzaam, alsof ze met die beweging mijn moeders woorden uit kon wissen, ik trok aan mijn moeders broek, mijn zusje rende de gang over, spelend met een kindje met een ballon op zijn trui.

Mijn vader zei later dat mijn moeder ons ontvoerd had, dat ze ontoerekeningsvatbaar en psychotisch was, en ik geloofde hem, ik loop de ontvangsthal door en stap naar buiten, de rook van de fabriek vermengt zich moeiteloos met de schemer, waardoor er een rookachtig gordijn ontstaat, anders dan mist, dikker en plakkeriger, ik stap op mijn fiets, verderop wisselen de arbeiders van de fabriek elkaar af voor de ploegen van hun staaldienst, ik trek mijn jas over mijn handen, stap even later af bij de duindoornstruik en kijk om me heen, precies zoals vanmorgen, nu is er geen mens, ik ga door mijn knieën, mijn panty spant zich om mijn billen heen, ik pak het lederen handvat vast, wil in de koffer kijken, maar ik moet naar huis, mijn moeder zet zo de hete pannen op tafel, en als ik er niet op tijd ben, wordt mijn portie weggegooid, met lange halen van het bord de vuilnisbak in geschraapt, ik hijs het valies op mijn bagagedrager, hou mijn rechterarm naar achteren om het beet te houden, en rij weg.

Buiten is het donker geworden, een voor een, zo lijkt het, verschijnen de sterren, ik stap de warme keuken in, de ra-

Aeon.indd 16 24-2-2026 10:40:28

men zijn aan de binnenkant beslagen, druppeltjes condens glijden naar beneden, mijn moeder brengt een dampende pan met gekookte aardappels naar de woonkamer, de stoom walmt in haar gezicht, mijn vader zit aan het hoofd van de tafel, mijn zusje naast hem, haar rug bol, haar haren slierterig rondom haar gezicht.

'Je bent laat,' zegt mijn vader.

'Het spijt me,' zeg ik, terwijl ik mijn jas uitdoe en die over de stoel leg.

'Opruimen,' zegt hij, ik doe wat hij zegt en loop dan weg, de gang op, mijn moeder schept mayonaise in een keramieken schaaltje, giet jus in een kom.

'Waarom zet je de mayonaisepot eigenlijk niet gewoon op tafel?'

'Je vader…' begint ze haar zin, maar dan trekt ze haar mondhoeken omhoog, zoals ik dat ook doe, ik herken de beweging, breng mijn hand naar mijn rechterwang.

Ik loop terug naar de tafel en ga naast mijn vader zitten, hij zit rechtop, ook ik trek mijn schouders naar achteren, we eten in stilte, aardappelen, bonen, het vet van de karbonade is niet goed weggesmolten, waardoor ik het taai geworden lapje nauwelijks doorgesneden krijg, ik duw mijn mes erop, probeer geen lawaai te maken, uiteindelijk lukt het, ik steek mijn vork met het grijze stuk eraan in mijn mond, ik kauw, of nou ja, mijn kiezen proberen het, maar het vlees lijkt niet kleiner, zachter te worden, maar juist groter, alsof de homp in mijn mond opzwelt, als een ballon die opgeblazen wordt, nog even en ik stijg aan mijn wangen op, ik maal met mijn kaken, staar ondertussen naar mijn bord, mijn zusje geeft me onder tafel met haar voet een zetje, ik kijk naar haar, ze houdt haar hoofd schuin, ik probeer te slikken, maar het lukt niet, ik pak mijn servet, spuug de slijmerige brok erin

Aeon.indd 17 24-2-2026 10:40:28

uit, mijn vader negeert me, mijn moeder staart in het niets, mijn zus giechelt, ik moet ook lachen, voel een kriebel van mijn buik naar mijn keel kruipen, maar ik hou mijn lippen stijf op elkaar, even later ruimen mijn moeder, mijn zusje en ik af, mijn vader wacht tot een van ons hem zijn koffie brengt, hij rekt zich uit en vouwt zijn armen achter zijn hoofd in elkaar.

'Jullie leven als God in Frankrijk,' zegt hij.

Mijn moeder staat voorovergebogen bij de vaatwasser, ik lepel de mayonaise uit het schaaltje terug de pot in.

Na het eten ga ik naar mijn kamer, daar kleed ik me uit, trek een badjas aan, ren naar de badkamer, ik sta onder de douche, het water spoelt over me heen, ik stel me voor dat ik onder een waterval sta, een gletsjer verderop in de bergen smelt langzaam in de namiddagzon, de druppels ijswater vormen een vloed die tussen de uitgesleten rotsen, over losliggende keien en langs bollen korstmos stroomt, ik ben een fee die in het bos leeft, vroeger schreef ik op briefjes aan vriendinnetjes dat we in de nacht op avontuur zouden gaan, dat ze hun tassen klaar moest zetten om te vluchten zodra ik voor hun huis zou staan, de meisjes vertelden het aan hun ouders, die tegen mijn moeder zeiden dat ik een slechte invloed was, dat hun dochters anders waren geworden, ik ben hier, ik denk aan hoe mijn vader en ik iedere dag tegenover elkaar zitten aan het ontbijt, de man die me de namen van bijna alle planten in Nederland leerde, nu is er de stevige lederen koffer, verstopt in de berging.

Ik leg mijn oor tegen de badkamerdeur om te luisteren of mijn vader boven is, maar ik hoor zijn ademhaling niet, het is een handige bijkomstigheid dat hij zo luid is, zijn stappen ongelijkmatig, zijn bewegingen haperend, zo weet ik vrijwel altijd of hij in de buurt is, eenmaal in mijn kamer doe

Aeon.indd 18 24-2-2026 10:40:28

ik mijn deur zo zachtjes mogelijk achter me dicht, zet een stoel onder de klink, leg een kussen tegen de ruimte tussen mijn drempel en het hout, steek kaarsjes en wierrook aan, mijn ouders zeggen dat ik het perfecte kind was, rustig, stil, meegaand, ik kon me uren vermaken met Lego, met een boomhut van plastic waar kleine kunststoffen mensjes in woonden, ik liet de vader en moeder altijd uit elkaar gaan, de kinderen met hun onnatuurlijk gele gezichtjes waren opgelucht en huilden niet.

Ik trek warme kleding aan en ga onder mijn bed liggen, op mijn linkerzij staar ik naar de stoffige plinten, vroeger gingen we met het gezin naar een camping in Zeeland, we huurden daar een kleine caravan met een voortent, tijdens het boodschappen doen in een nabijgelegen plaats hield een oude man mijn ouders staande, ik was twee, zo heeft mijn vader verteld, de man vroeg aan mijn ouders wat voor kind ik was, of ik goed sliep en at, of ik veel huilde, mijn ouders zeiden dat hij het zo vriendelijk vroeg dat ze antwoord wilden geven, dus dat deden ze, en aan het einde van het gesprek boog de man naar me toe en keek me aan: 'Jullie dochter is al heel vaak op deze aarde geweest, wisten jullie dat?' zei hij, mijn ouders moesten altijd hard lachen om dit verhaal, om de absurditeit van het gesprek, om de man met zijn Tibetaanse jas, ik lachte mee, omdat ik niet wist wat ik anders moest doen of zeggen, de laatste maanden zie ik de man regelmatig in mijn dromen, ik kan me als ik wakker ben niet precies herinneren hoe hij eruitzag, ik was te jong om het te kunnen onthouden, maar toch zie ik hem in mijn slaap: zijn gelaat vol fijne kreukjes, zijn wandelschoenen, zijn donkere ogen en blonde haar, hij draagt een ketting met een geslepen bergkristal eraan, een duur horloge, in de droom loopt hij naar me toe, ik ben geen

Aeon.indd 19 24-2-2026 10:40:28

kind meer, maar even oud als ik nu ben, hij neemt me mee naar een bankje bij een verscholen meer in de duinen, het water weerspiegelt een stad die er niet is; de gebouwen zijn in mist gehuld, als een luchtkasteel, maar hier tussen het zand zijn geen gebouwen, alleen in de spiegeling zijn ze te zien, als geesten, de man en ik zitten vlak bij elkaar, als vader en dochter, hij zegt niets, maar kijkt naar de grote stad, naar waar de mensen in huis hun lichten aandoen, naar waar lantaarns worden aangestoken met een fakkel, we kijken samen naar de kleine lichamen die door de straten bewegen, we zien een oude vrouw met een koe, een jongen met een snor, een man in een lederen jack, een groep vrouwen die op een plein om een vuur danst, een vrouw die op de hoek van een straat achter een houten tafeltje zit met kaarsen erop, ik kijk een raampje in, een vrouw is aan het bevallen, een groepje vrouwen zit om haar heen, moedigt haar aan, strijkt de natte haren uit haar gezicht, knijpt in haar hand, een meisje dat huilend door de straten rent, alsof ze achternagezeten wordt, maar ik zie haar achtervolger niet.

Ik kruip onder het bed vandaan, ga erin liggen, de dekens zijn koud als kraanwater, ik word wakker van mijn wekker, het is één uur 's nachts, het badkamerlicht schijnt voorzichtig door het glas boven mijn deur, ik hoor water stromen, een tandenborstel die in een glaasje wordt weggezet, gegorgel, ik hoor gefluister, gestommel, het kraken van een bed, ik hou mijn adem in, al weet ik niet waarom, ik hou mijn adem in tot ik zwarte vlekken in mijn ooghoeken zie, laat dan zo zachtjes mogelijk de lucht door mijn neus naar buiten, zuig nieuwe zuurstof via mijn mond naar binnen, ik sla mijn deken open, stap mijn bed uit, blaas mijn kaarsen uit, haal de stoel en het kussen weg, kleed me aan, open zo

Aeon.indd 20 24-2-2026 10:40:28

zachtjes mogelijk mijn deur, hoor mijn ademhaling als versterkt in mijn oren, de lucht piept achter in mijn keel.

Ik loop de trap af, open de meterkast, pak een zaklamp, mijn sleutelbos van het haakje, draai de achterdeur van het slot, proberend mijn piepende adem onder controle te houden, loop op mijn sokken het natte gras over naar onze berging, knip de zaklamp aan, de berging is niet geïsoleerd, de houten planken aan de muren zijn vochtig, onder mijn natte sokken plakt aarde en gras, ik kijk achterom, naar de achterdeur die openstaat, naar de donkere keuken, naar het raam van mijn ouders, ik denk aan hun slaapkamer, met de twee verschillende bedden die elk tegen een kant van de kamer aan zijn geschoven.

Ik pak de koffer, het handvat ligt opnieuw zacht en perfect in mijn hand, ik knijp er een paar keer in en sleep het valies dan naar het midden van de schuur, ga op mijn knieen zitten, voel hoe kleine korreltjes zich in mijn huid boren, zie de rode deukjes voor me die nu ontstaan, die tijdelijke inkepingen die zodra ik opsta binnen een paar minuten zullen verdwijnen, in de koffer zitten verschillende kledingstukken: een glanzende zwarte jurk die van zijde lijkt, een pantalon, een tweedjasje, een gesteven witte blouse, een kobaltblauwe bh met een kanten afwerking, een hipster van dezelfde stof, een paar hakken.

Na even twijfelen druk ik mijn neus in de onderbroek, bloos van mijn eigen perverse gedrag, ik ruik enkel wasmiddel, trek mijn pyjama uit, doe de lingerie aan, de bh is maat 75C, dus hij past me precies, de slip is doorschijnend, ik kijk naar de donkere haartjes die door de stof heen prikken, zo snel als ik kan trek ik alles uit, zodra ik mijn veel te grote pyjama aanheb, haal ik de rest van de koffer leeg, in de voering voel ik een lichte bolling, van een haakje aan de muur pak

Aeon.indd 21 24-2-2026 10:40:28